

# Ekologisen kompensaation pilotointi -hankkeen ohjausryhmän kokous 12.12.2024

Paikalla:

Silja Aalto, Asta Ervola, Marketta Hyvärinen, Iiro Ikonen, Antti Irjala, Riitta Koivikko, Mikko Laine-Ylijoki-Laakso, Riku Lumiaro (siht.), Minna Mättö, Minna Pekkonen, Sampo Pihlainen, Lauri Puhakainen, Camilla Sederholm, Leila Suvantola (pj.), Ulla Syrjälä.

## Muistio

### 1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

- Kokous alkoi klo 9.00.
- Leila Suvantola toivotti osallistujat tervetulleeksi.

### 2. Hankkeen tuloksien yhteenveto ja nostot vuodelta 2024

- Minna Pekkonen esitteli vuoden 2024 toimintaa ja kertoi hankkeen tuloksista koko hankkeen ajalta (Liite EkolKomp ohry 2024\_12\_12 hankkeen eteneminen).
- Syken asiantuntijat ovat olleet laajasti mukana kehittämässä ekologisen kompensaation edistämistä muissa hankkeissa kuten BOOST-hankkeen kanssa laadittujen vasteiden ja tila-arvioiden kehittämisessä ja esim. ekologisen kompensaation luontotyyppi-arvioinnin sisällyttämisessä LUOPAS-oppaaseen.
- Yleistä keskustelua
  - o Luontohyötyjen tuottaminen ei ole käynnistynyt, mutta työ on kuitenkin alkanut maastokartoituksilla ja ELY-keskushakemuksien jättämisellä.
  - o Uusien käsitteiden jalkauttaminen yhteiskunnassa vie oman aikansa. Esim. Britanniassa kahden vuoden pilotoinnissa 2010-luvulla ei syntynyt yhtään ekologisen kompensaation kahdetta.
  - o Helsinki on lähtenyt valmistelemaan ekologisen kompensaation käyttöönottoa.
  - o Komissio on nostamassa Nature Credit -toimintatavan eli luontoteot uudeksi aloitteeksi jäsenmaille, jossa mahdollisesti mitattuja luonnonarvoja hankitaan luontotekona.
  - o Jatkossa osaamisen jalkauttaminen käytännön työhön tarvitsee tukea esim. kohdennettua koulutusta.
  - o Miten kompensaation hinta tulee muodostumaan?
    - Hinta tulee vaikuttamaan luottahaittojen välttämiseen ja herättää toimijoita pohtimaan, minne rakentaminen tulee kohdentaa kaavoituksessa.
  - o Kunnissa ja yrityksissä tarvitaan lisää osaamista luontoselvityksien hankintaan.
    - Luontotyyppien tunnistamiseen tarvitaan laajasti tukea.
  - o Sertifiointijärjestelmään liittyminen luontokartoittajille on tarpeetonta ja turha kustannuserä, jotka työllistyvät muutenkin.
  - o Ympäristönäyteenottajan uusi [pätevyystodistus maksaa 690 € ja puoliväliselvityksen käsittely maksaa 450 €](#), joka on pienelle yritykselle merkittävä investointi.
  - o Miten ostaja ja myyjä saadaan keskustelemaan keskenään > tarvitaan välittäjiä.
    - Luontoarvojen vaihdanta-alustan perustaminen on markkinalähtöistä.
    - MTK on kehittänyt Luonnonarvot.fi markkinapaikan.
    - Konsultit voivat mahdollisesti toimia välittäjinä.

- Kompensaatioiden välittäminen voisi mahdollisesti olla tulevaisuuden liiketoimintaa.
- Tärkeätä olisi yleisen ajattelumallin kääntäminen ennallistamiseen suojelun sijasta.
- Hyvityksiä kannattaa tuottaa ensisijaisesti sellaisilla luontokohteilla, joiden tilaa voidaan ennallistamalla parantaa.
- Vältetyn haitan arvioinnin perusteista Syke on tekemässä ympäristöministeriön toimeksiannosta selvityksen, joka valmistuu 2024 loppuun mennessä.
- Kunta voi tuottaa ennalta luonnonarvopankin tulevien heikennyksien kompensointiin.
- Kristiinankaupungissa on valmistelussa vetytehdashanke, josta alueen ympäristöyhdistykset on tehnyt valituksen. Valituksen poisvetämiseksi on tarjottu ekologisen kompensaation mahdollisuutta luontohaittojen osalta. Se ei kuitenkaan sellaisenaan kelpaa yhdistyksille. Neuvotteluiden päätteeksi kunta suojelee 120 hehtaaria kaupungin metsää ja yritys toteuttaa ekologisen kompensaation rakentamisen aiheuttaman luontohaitan osalta. Neuvottelutuloksista on kaupunginvaltuuston päätös, jonka valitusaikaa 10.12.2024-10.1.2025. Vielä odotellaan ennen sopimusten allekirjoittamista.
- Kompensaatio ei sovellu vanhojen metsien suojeluun. Kaavoituksessa SL-merkintä ei välttämättä johda alueen suojeluun vaan vanhakin metsä saatetaan hakata.
  - Kaavoituksessa alueiden varaaminen suojeluun (SL) on ongelma, sillä maanomistajan oikeuksien rajoittaminen edellyttää korvausta, ja valtion korvauksiin varatut varat ovat rajalliset.
- Tiedyt asiat tulevat muuttumaan ennallistamisasetuksen johdosta, vanhojen metsien suojelussa.
  - Hakkuupaine siirtyy muualle eli haitan välttäminen osana monimuotoisuushyötynä
  - Metso-rahoitus ei riitä olemassa olevien vanhojen metsien suojeluun.
  - Valtio ei pystytä toteuttamaan kaikkialla SL-merkintöjen suojelua.
- Kompensaatio ei vakuuta kaikkia, esim. luonnonsuojeluyhdistyksissä on osalla jäsenistöstä varauksellinen suhtautuminen.
- Luontoteko -käsitteenä olisi linjassa ilmastoteon kanssa.

### 3. Kommentit loppuraportin luonnokseen

- Ekologisen kompensaation ydin on ennallistamisessa eli luonnontila ei merkittävästi parane suojelulla jo valmiiksi hyvällä alueella. Ydinviestiä voisi sen osalta vielä tarkentaa.
- Ensi viikon maanantai 16.12. on lopullinen takaraja kommenteille, jotka lähetetään Minna Pekkoselle.
- Kuutosluvussa mainitaan, että vapaaehtoisuus on merkittävä pullonkaula ekologisen kompensaatio yleistymistä. Tuota kohtaa voisi raportissa tarkentaa.
- Raporttiin voisi vielä lisätä ennallistamisasetuksen voimaantulon.
- Miten ekologisen kompensaation mahdollisuutta voidaan markkinoida paremmin yrityksille?
- Toivotaan, että raportin lukeminen innostaisi ekologisen kompensaation toteuttamiseen, ei lannistaisi siitä.

### 4. Keskustelu kompensaatioiden jatkosta

- Sykeä kiinnostaa, miten ekologisen kompensaation toteutus lähtee käyntiin ja seurata, mitä luontohyötyä siitä seuraa.

- Päättäjille tulisi viedä laajasti tietoa ekologisesta kompensaatiosta.
- Leila Suvantola laittoi tiedoksi linkkejä luontotekoihin liittyvistä tapahtumista ja aloitteista:
  - o [Yritykset ja biodiversiteetti 2.0 15.1.2025](#)
  - o [EU Action on Biodiversity Credits | CBD COP 16 Colombia](#)

## **5. Muut asiat**

- Kiitos hyvästä työstä kaikille toimijoille ja ohjausryhmälle sekä YM:lle tuesta ja rahoituksesta.

## **6. Kokouksen päättäminen**

- klo 11.00